

Sêr Bwyd Stryd

Cyflwyniad

Bwriad y deunyddiau hyn yw darparu syniadau gwersi ar gyfer Gwyddoniaeth, Dylunio a Thechnoleg a Saesneg. Mae'r syniadau a'r deunyddiau'n addas ar gyfer plant yn CA1 a CA2 er y bydd angen rhywfaint o wahaniaethu ar gyfer y plant ieuengaf.

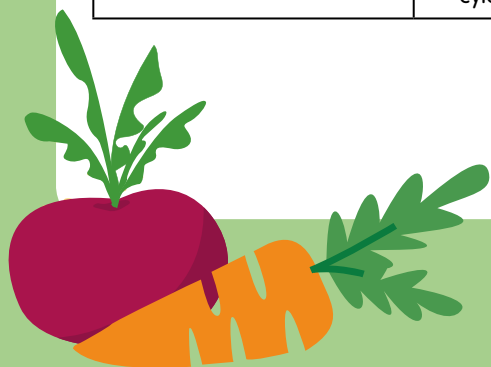
Trwy gydol y prosiect, dylai'r plant weithio mewn paru neu grwpiau bach.

Gellir defnyddio'r cyfres o ddeunyddiau a syniadau yn hyblyg yn yr ystafell ddosbarth. Mae'n ymarfer meddwl creadigol i ddychmygu, dylunio a chreu eitem o fwyd stryd sy'n iach, yn faethlon ac yn osgoi gwastraff bwyd a phecynnu diangen. Dyluniwyd y gweithgareddau i roi'r wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen ar y plant i ymgeisio yng Nghystadleuaeth Farmvention yn annibynnol, gyda dyluniad cynnyrch bwyd o'u dychmyg.

Mae'r prosiect wedi'i rannu'n dri cham. Gallwch ddewis pa gamau y mae eich plant yn eu gwneud yn dibynnu ar eu hoedran, yr amser sydd ar gael a'u perthnasedd i'ch cwricwlwm a'ch cyd-destun. Rhoddir awgrymiadau ar sut y gellir symleiddio'r gweithgareddau i ddysgwyr iau yn y canllaw hwn.

Trosolwg o'r prosiect

Cam	Trosolwg
Cam 1: Bwyd stryd iach	- Cyflwyniad i Ganllaw Bwyta'n Dda ac elfennau diet iach a chytbwys. Heriwch y plant i ymchwilio i grwpiau bwyd (bydd yr ymchwil hwn yn cael ei ymgorffori yn eu hysgrifennu er perswād yng nghan 3) - Cyflwyniad i fwyd stryd a sut mae'n datlu llawer o fwydydd a diwylliannau o bedwar ban byd. - Cyflwyniad i dasg y gystadleuaeth: gwneud cynnyrch bwyd stryd o fwyd o ddewis y plant ond yn cynnwys cynhwysion Prydeinig. - Archwilio o ble mae ein bwyd yn dod a pham ei fod yn bwysig prynu cynnyrch Prydeinig. - Cyflwyniad i broblem gwastraff bwyd a sut y gellir brwydro yn erbyn hyn yn eu rysâit olaf.
Cam 2: Datblygiad cynnyrch	- Cyflwyniad i broblem pecynnu plastig a sut y gellir brwydro yn erbyn hyn trwy ymgorffori pecynnu bwytdwy yn rysâit olaf y plant. - Gwers ymarferol Technoleg Bwyd ar amrywiol dechnegau torri llysiau. Bydd y plant yn defnyddio'r dysgu hwn i wneud naill ai pupur wedi'i stwffio â blas Mecsicanaidd neu Eidalaid fel enghraifft o ddysgl bwyd stryd iach gyda phecynnu bwytdwy. - Bydd plant yn cael cyfle i ddefnyddio eu dysgu i gynllunio a dylunio eu dysgl bwyd stryd unigryw eu hunain gan ddefnyddio cynnyrch Prydeinig fel y prif.
Cam 3: Marchnata	- Ymchwiliwch i nodweddion ysgrifennu er perswād. - Ysgrifennu hysbyseb neu araith er perswād eu hunain i egluro sut mae eu cynnyrch yn datrys problem a pham y dylai ennill. - Gellid cyflwyno hyn fel fideo ar lafar, cyflwyniad 'PowerPoint', hysbyseb radio / teledu / cylchgrawn, hysbyseb 'stop motion' llythyr er perswād ac ati.

Cam 1: Bwyd stryd iach

Amcan dysgu â awgrymir: Archwilio cydrannau diet iach a bwydydd sy'n cyfrannu at ddiet iach.

Offer a deunyddiau â awgrymir:

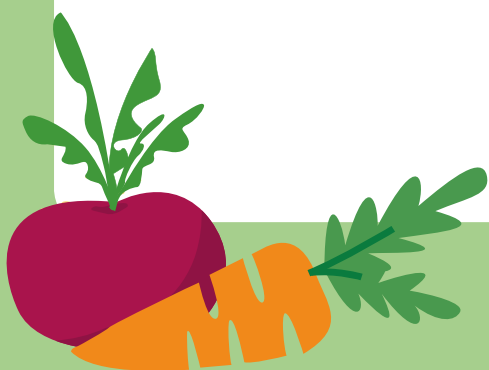
- Cyflwyniad PowerPoint.
- Mynediad i Ganllaw Bwyta'n Dda
- Taflen disgyblion: Taflen recordio tasgau ymchwil

Canllawiau cyflwyno

Sleid	Arweiniad i athrawon
2	Diet iach, gytbwys: Defnyddiwch y sleidiau Power point i gyflwyno'r dasg ymchwil. Fe allech chi ddarparu copïau printiedig o'r 'Canllaw Bwyta'n Dda' sydd ar gael i'w lawrlwytho o https://www.gallai.gov.uk/government/publications/the-eatwell-guide neu gallai y plant ddefnyddio adnodd rhyngweithiol ar-lein yn https://www.nhs.uk/live-well/eat-well/the-eatwell-guide/ Gallai'r plant ddefnyddio'r templed recordio ymchwil i wneud nodiadau ar y wybodaeth y maent yn ei ddarganfod. Dylai gwahanol grwpiau o blant ymchwilio i un math o fwyd ac yna rhannu eu canfyddiadau. Gallai hyn fod trwy weithgaredd math Jig-so neu trwy greu cyflwyniad byr.
3-11	Canllaw Bwyta'n Dda: Rhannwch 'Canllaw Bwyta'n Dda' Sefydliad Maeth Prydain i egluro egwyddorion diet iach, cytbwys. Efallai y bydd plant iau yn elwa o dasg didoli bwyd gan ddefnyddio lluniau o wahanol fwydydd, ar ôl gweithio trwy sleidiau Canllaw Bwyta'n Dda fel dosbarth yn hytrach na gweithio'n annibynnol ar y dasg ymchwil.
12-13	O ble mae ein bwyd yn dod? Defnyddiwch y sleid i ddarganfod â yw plant yn gwybod tarddiad y bwyd y maent yn ei fwyta ac arwain trafodaeth am o ble mae bwyd yn dod. Gellir dod o hyd i wybodaeth o ansawdd da am arferion ffermio yn y DU yma: https://www.countryrysonline.co.uk/food-and-farming/feeding-the-nation/
14-15	Cynaeafu, prosesu a chludo ein bwyd: Defnyddiwch y sleidiau hyn i gefnogi dealltwriaeth y plant o gynhyrchu, cludo, prosesu a phecynnu bwyd. Mae sleidiau 14 a 15 yn rhoi trosolwg byr o gynaeafu, cludo a phrosesu bwydydd.
16	Cyflwyniad i fwyd stryd: Mae bwyd stryd yn fwyd neu ddiod parod i'w fwyta a werthir gan werthwr ar y stryd, mewn marchnad neu ffair. Yn aml mae'n cael ei werthu o fwth bwyd cludadwy ac fe'i bwriedir i'w fwyta ar unwaith. Mae'r mwyafrif o fwydydd stryd yn cael eu dosbarthu fel bwyd bys a bwyd cyflym, ac maen nhw'n rhatach ar gyfartaledd na phrydau mewn bwyty. Mae bwyd stryd yn ffordd wych o brofi seigiau o fwydydd ledled y byd. Gofynnwch i'r plant roi enghreifftiau o'r amseroedd maen nhw wedi blasu prydau bwyd stryd.
17	Cyflwyniad i'r her: Rydych chi'n mynd i fod yn dylunio'ch prydau bwyd stryd eich hun gan ddefnyddio ysbrydoliaeth bo fwyd o bedwar ban byd ond yn gwneud y prydau gan ddefnyddio cynhwysion Prydeinig. Mae hyn yn ein galluogi i brofi blasau a syniadau rhyngwladol newydd wrth gefnogi ffermio ym Mhrydain.

Sleid	Arweiniad i athrawon
18	Cefnogi Ffermio ym Mhrydain: Arddangos logo'r tractor coch a gofyn i'r plant a ydyn nhw'n gwybod beth mae'n ei olygu. Esboniwrch y gellir dod o hyd i logo'r tractor coch ar ystod eang o fwyd a diod o ansawdd gan gynnwys cig, llysiau, ffrwythau, llaeth, caws, siwgr a blawd. Mae'r jac undeb o fewn y logo yn dweud wrthym fod y bwyd wedi dod o ffermydd Prydain ac y gellir olrhain pob cam o'i daith. Mae bwydydd sy'n cario logo'r tractor coch wedi'u cynhyrchu gan ddilyn safonau diogelwch bwyd, lles anifeiliaid a diogelu'r amgylchedd trwyadl. Mae safonau bwyd Prydain a lles anifeiliaid ymhlith yr uchaf yn y byd. Nid oes rhaid i gynhwysion sydd wedi cael eu tyfu yn y wlad hon deithio mor bell i gyrraedd ein platiau ac felly maen nhw hefyd yn well i'r amgylchedd oherwydd eu bod yn lleihau'r angen am drafndiaeth, gan leihau llygredd aer. Trwy brynu bwydydd gyda logo'r tractor coch, gallwn gefnogi ffermwyr Prydain.
19	Gwastraff bwyd: Mae'r diwydiant bwyd yn gwastraffu bron i 2 filiwn tonnall o fwyd bob blwyddyn. Ar gyfartaledd mae pob person yn taflu ei bwysau mewn bwyd bob blwyddyn (70 kg) ac nid oes gan 13% o bobl y byd ddigon o fwyd i fod yn iach ac yn egnïol. Bydd cyfran o fwyd gwastraff yn dod i ben mewn safle tirlenwi, lle mae'n pydru ac yn rhyddhau methan, nwy tŷ gwydr pwerus. Pe byddem yn rhoi'r gorau i daflu'r bwyd da hwn i ffwrdd, byddai'n arbed yr hyn sy'n cyfateb i o leiaf 17m tonnall o garbon deuocsid. Dyna'r hyn sy'n cyfateb yn amgylcheddol i fynd ag un o bob pum car oddi ar ffyrdd y DU. Heriwrch y plant i feddwl am ffyrdd y gallent gyfrannu at y Flwyddyn Gweithredu Gwyrdd a lleihau gwastraff bwyd yn eu dyluniadau rysâit. Gallai hyn fod trwy ddefnyddio toriadau amgen o gig neu lysiau cyfan ac ati.

Cam 2: Datblygu cynnyrch

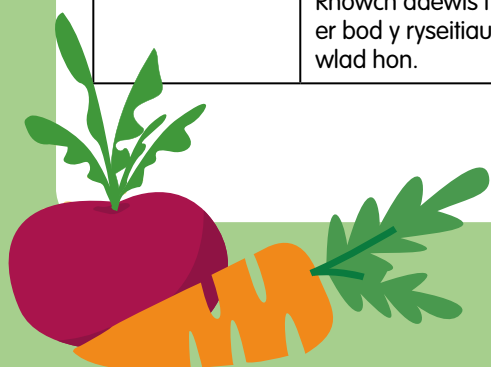
Amcan dysgu â awgrymir: Dylunio cynnyrch bwyd stryd iach.

Offer a deunyddiau â awgrymir:

- Cyflwyniad PowerPoint
- Templed dylunio datblygu cynnyrch
- Ryseitiau pupur wedi'u stwffio
- Mynediad at fyrddau torri, cyllyll, plicwyr a gratwyr addas
- Cynhwysion

Canllawiau cyflwyno

Sleid	Arweiniad i athrawon
2	Anfantaïs bwyd stryd: Ailadroddwch y dysgu o'r sesiwn ddiwethaf i adolygu beth yw bwyd stryd. Arddangoswch y ffotograff a gofynnwch i'r plant feddwl am anfanteision posibl bwyd stryd.
3	Pecynnu: Arddangos y delweddau o fwyd stryd a thynnu sylw'r plant at y deunydd pacio a ddefnyddir ym mhob un: mae'r byrgyr yn cael ei weini mewn bag papur; mae'r salad mewn hambwrdd cardfwrdd; mae'r nwdls yn cael eu gweini mewn hambwrdd polystyren ac mae gan y pupur ei becyn bwyttadwy ei hun.
4	Buddion pecynnu bwyd: Defnyddiwch y sleid i egluro pwrpas pecynnu bwyd: ei gadw'n ffres, lleihau microbau a'i amddiffyn rhag difrod wrth eu cludo. Fodd bynnag, yng nghyd-destun bwyd stryd, mae deunydd pacio bwyd tafladwy yn cael ei ddefnyddio er hwylustod. Esboniwch fod pecynnu yn aml yn cael ei wneud o blastig. Mae pecynnu plastig yn arbennig o niweidiol i'r amgylchedd gan ei bod yn cymryd cannoedd o flynyddoedd i fioddiraddio ond dim ond am ychydig eiliadau yr ydym yn ei ddefnyddio cyn ei daflu.
5-6	Canlyniadau amgylcheddol pecynnu plastig: Arddangoswch y ffotograffau ac eglurwch, o ganlyniad i ni gymaint o deunydd nad yw'n bioddiraddio yn gyflym, fod gan y byd broblem llygredd plastig difrifol ar dir ac yn y cefnforoedd ac mae yna lawer o enghreifftiau o ble mae anifeiliaid wedi ymgolli mewn gwastraff plastig.
7	Bywyd cyn plastig: Esboniwch fod yna lawer o deunyddiau eraill y gellir eu defnyddio ar gyfer pecynnau bwyd sy'n hawdd eu hailgylchu neu eu hailddefnyddio ac mae llawer o bobl bellach yn dychwelyd at y deunyddiau hyn er mwyn lleihau eu defnydd o blastig.
8	Cyflwyniad i'r dasg: Esboniwch y byddan nhw'n dysgu rhai sgiliau cylllell heddiw i'w helpu i baratoi cynhwysion llysiau yn gywir ac yn ddiogel. Bydd y dysgu hwn yn cael ei gymhwyso i wneud enghraifft o ddysgl bwyd stryd iach gyda pheccynnu bwyttadwy i helpu i ysbrydoli eu dyluniad bwyd stryd ar gyfer eu hymgaïs yn y gystadleuaeth. Gallai pecyn bwyttadwy eraill gynnwys bara, lapiadau, dail gwinwydd a chrwyn tatws wedi'u pobi. Annog plant i fod yn greadigol yn eu syniadau i leihau gwastraff pecynnu i'r eithaf Dewis bwyd: Esboniwch eich bod heddiw yn cymryd ysbrydoliaeth gan ddau fwyd i wneud dysgl bwyd stryd gan ddefnyddio cynhwysion Prydeinig. Rhewch ddewis i'r plant naill ai rysâit Mecsicanaidd neu Eidaleg o bupur wedi'i stwffio a phwysleisiwch er bod y ryseitiau o bob rhan o'r byd, mae'r cynhwysion a ddefnyddir i'w gwneud yn cael eu tyfu yn y wlad hon.

Sleid	Arweiniad i athrawon
9-12	Sgiliau cyllyll: Defnyddiwch y cyflwyniad Power i fodelu'r dulliau cywir i'w defnyddio wrth dorri a pharatoi cynhwysion llysiau. Oedwch yn rheolaidd i roi cyfle i'r plant ymarfer pob techneg ar y cynhwysion llysiau priodol. Gweithgaredd ymarferol: Heriwch y plant i gwblhau'r rysâit gan ddefnyddio'r sgiliau cyllell y maen nhw wedi'u dysgu yn y sesiwn hon. Gellid cwblhau hyn mewn parau, grwpiau bach neu gam wrth gam fel dosbarth cyfan.
	Templed dylunio bwyd stryd: Gallai'r plant ddefnyddio'r templed i'w helpu i ddylunio eu cais i'r gystadleuaeth. Atgoffwch nhw i ymgorffori eu dysgu ar faeth, bwyta'n iach, a chymryd ysbrydoliaeth o fwydydd ledled y byd, defnyddio cynnyrch Prydeinig, lleihau gwastraff bwyd a lleihau pecynnu yn eu dyluniadau.

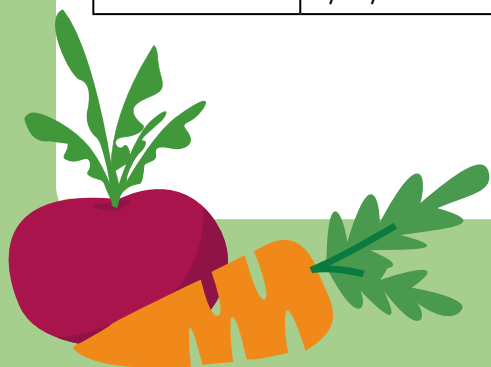
Cam 3: Marchnata

Amcan dysgu â awgrymir: Defnyddio iaith er perswad i hysbysebu cynnyrch.

- Cyflwyniad PowerPoint
- Mynediad i'r Rhyngrwyd
- Mynediad at ddelweddau digidol o fwyd stryd

Canllawiau cyflwyno

Sleid	Arweiniad i athrawon
2	Beth yw marchnata? Defnyddiwch y cyflwyniad PowerPoint i gyflwyno marchnata. Gallai agwedd farchnata'r gweithgaredd ddod yn weithgaredd estynedig os dymunwch. Er enghraifft, gallai plant gynnal ymchwil marchnad am eu cynnyrch bwyd stryd ymhlith y teulu neu eu cyfoedion. Yn dibynnu ar ganlyniadau eu hymchwiliad marchnad, gallent fireinio eu cynnyrch. Er enghraifft, os yw'r gost yn rhy uchel, â ellir ei lleihau trwy leihau faint o gynhwysion drutach neu â ellir gwneud maint y dogn yn llai?
3	Beth yw hysbysebu? Defnyddiwch y cyflwyniad PowerPoint i gyflwyno hysbysebu.
4	Archwilio nodweddion hysbysebu: Mae'r gweithgaredd hysbysebu yn hygyrch i bob plentyn. Archwiliwch nodweddion hysbyseb dda. Bydd plant yn awgrymu hysbysebion cofiadwy y maent wedi'u gweld ar hysbysfyrddau, ar-lein ac ar y teledu. Tynnwch sylw at pam mae'r hysbysebion yn gofiadwy a pham rydyn ni'n cofio datganiadau bachog mewn hysbysebion. Archwiliwch nodweddion iaith berswadiol: geiriau dro ar ôl tro, cyflythrennu, iaith emosynol, dadleuon cryf, cwestiynau rhethregol, hiwmor a ffontiau lliwgar, trawiadol. Gallai plant dynnu lluniau o'u bwyd fel y ddelwedd ganolog yn yr hysbyseb. Fel arall, gallent dynnu lluniau neu eu prynu o'r rhyngrwyd. Er mwyn eu helpu i ddatblygu datganiadau bachog, efallai yr hoffech archwilio nodweddion rhai hysbysebion go iawn. Efallai yr hoffech i'ch plant archwilio mathau eraill o hysbysebu. Er enghraifft, trwy wneud hysbyseb wedi'i recordio ar gyfer radio, hysbyseb fideo ar gyfer teledu neu hysbyseb animeiddio stop-symud. Fel arall, efallai yr hoffech iddynt archwilio mathau eraill o farchnata megis trwy wneud araiith, cynhyrchu cyflwyniad PowerPoint neu ysgrifennu llythyr er perswâd

Cysylltiadau I'r Cwricwlwm Cenedlaethol

Cyfnod Allweddol / Pwnc	Testun	Amcan y cwricwlwm
CA1 Dylunio a Thechnoleg	Cynllunio	- Dylunio cynhyrchion pwrpasol, swyddogaethol, apelgar ar eu cyfer eu hunain a defnyddwyr eraill yn seiliedig ar feini prawf dylunio - Cynhyrchu, datblygu, modelu a chyfleu eu syniadau trwy siarad, darlunio, templedi, brasfodel a, lle bo hynny'n briodol, technoleg gwybodaeth a chyfathrebu
	Gwneud	- Dewiswch a defnyddiwch ystod o offer ac offer i gyflawni tasgau ymarferol [er enghraifft, torri, siapio, ymuno a gorffen] - Dewiswch a defnyddiwch ystod eang o ddeunyddiau a chydannau, gan gynnwys deunyddiau adeiladu, tecstilau a chynhwysion, yn ôl eu nodweddion
	Gwerthuso	- Archwilio a gwerthuso ystod o gynhyrchion sy'n bodoli eisoes - Gwerthuso eu syniadau a'u cynhyrchion yn erbyn meini prawf dylunio
	Coginio a maeth	- Defnyddiwch egwyddorion sylfaenol diet iach ac amrywiol i baratoi prydau - Deall o ble mae bwyd yn dod.
CA2 Dylunio a Thechnoleg	Cynllunio	- Defnyddiwch ymchwil a datblygwch feini prawf dylunio i lywio dyluniad cynhyrchion arloesol, gyda swyddogaeth arbennig, apelgar a sy'n addas at y diben, wedi'u hanelu at unigolion neu grwpiau penodol - Cynhyrchu, datblygu, modelu a chyfleu eu syniadau trwy drafodaeth, brasluniau anodedig, diagramau trawsdoriadol a ffrwydrad, prototeipiau, darnau patrwm a dyluniad gyda chymorth cyfrifiadur
	Gwneud	- Dewis o, a defnyddio ystod ehangach o offer ac offer i gyflawni tasgau ymarferol [er enghraifft, torri, siapio, ymuno a gorffen], yn gywir - Dewiswch a defnyddiwch ystod ehangach o ddeunyddiau a chydannau, gan gynnwys deunyddiau adeiladu, tecstilau a chynhwysion, yn ôl eu priodweddau swyddogaeth a'u rhinweddau esthetig
	Gwerthuso	- Ymchwilio a dadansoddi ystod o gynhyrchion sy'n bodoli eisoes - Gwerthuso eu syniadau a'u cynhyrchion yn erbyn eu meini prawf dylunio eu hunain ac ystyried barn eraill i wella eu gwaith
	Coginio a maeth	- Deall a chymhwyso egwyddorion diet iach ac amrywiol - Paratowch a choginiwch amrywiaeth o seigiau sawrus yn bennaf gan ddefnyddio ystod o dechnegau coginio - Deall cynnyrch tymhorol, a gwybod ble a sut mae amrywiaeth o gynhwysion yn cael eu tyfu, eu magu, eu dal a'u prosesu.

